

فصل ششم

شکوفایی استان خراسان جنوبی

پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی

درس چهاردهم دستاوردهای انقلاب اسلامی در استان

آیا می‌توانید چند مورد از دستاوردهای مهم انقلاب اسلامی در خصوص مسائل عمرانی و زیربنایی شهرستان محل زندگی خود را بنویسید؟

انقلاب اسلامی که در سال ۱۳۵۷ به پیروزی رسید، علاوه بر تغییر نظام سیاسی کشور، تحولی عظیم در تمامی عرصه‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، صنعتی، عمرانی و... به وجود آورد.

در این درس با گوشه‌ای از فعالیت‌های صنعتی، عمرانی، آموزشی و فرهنگی انجام گرفته پس از انقلاب شکوهمند اسلامی ایران در استان ما آشنا می‌شویم.

۱- فعالیت‌های صنعتی و معدنی

بعد از پیروزی انقلاب اسلامی در زمینه توسعه صنعتی و معدنی گام‌های مؤثری برداشته شده و در این خصوص پژوهه‌های مهمی به اجرا در آمده که باعث ایجاد اشتغال در سطح قابل توجهی شده است.

* در شهرستان محل زندگی شما چه فعالیت‌های صنعتی و معدنی ای صورت می‌گیرد؟ فهرستی از آنها را تهیه کنید.

● شهرک‌های صنعتی استان : بعد از پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی به منظور توسعه بخش صنعت و معدن، ایجاد شهرک‌های صنعتی به عنوان یک سیاست راهبردی در دستور کار نظام مقدس جمهوری اسلامی قرار گرفت. بدین منظور مکان‌هایی برای آنها در مناطق مختلف استان اختصاص یافت که بسیاری از آنها در استان ما به بهره‌برداری رسیده است.

شکل ۱۴-۱- شهرک صنعتی بیرون

* آیا می‌دانید که قبل از انقلاب اسلامی، کارخانه قند قهستان تنها واحد صنعتی استان محسوب می‌شده است اما در حال حاضر بیش از ۳۳۱ واحد صنعتی در ۱۲ شهرک و ناحیه صنعتی استان ما فعال است.

شکل ۱۴-۲ - نمونه‌ای از توسعه صنعت بعد از انقلاب اسلامی (فولاد و نیروگاه قاینات)
جدول ۱۴-۱ - شاخص‌های صنعت و معدن در استان خراسان جنوبی در سال ۱۳۸۹

ردیف	عنوان شاخص	واحد	مقدار/تعداد
۱	مقدار تولید سیمان	هزارتن	۸۶۶/۷
۲	مقدار تولید کنسانتره مس	هزارتن	۹/۱
۳	مقدار تولید لاستیک	هزارتن	۲۶/۱
۴	مقدار تولید کاشی و سرامیک	هزارمترمربع	۷۸۸۱
۵	مقدار تولیدسنگ‌های تزئینی	هزارمترمربع	۱۸۶
۶	تعداد جوازهای تأسیس صادر شده	قره	۱۴۳۰
۷	میزان سرمایه‌گذاری جوازهای تأسیس	میلیون ریال	۴۰۶۳۳۹۷۳
۸	تعداد اشتغال جوازهای تأسیس	نفر	۳۹۱۷۱
۹	تعداد پروانه‌های بهره‌برداری صنعتی	قره	۳۵۵
۱۰	میزان سرمایه‌گذاری پروانه‌های بهره‌برداری صنعتی	میلیون ریال	۴۴۷۳۵۰۹/۴
۱۱	تعداد اشتغال پروانه‌های بهره‌برداری صنعتی	نفر	۸۱۴۵
۱۲	تعداد پروانه‌های بهره‌برداری معدن	قره	۲۰۹
۱۳	میزان ظرفیت استخراج پروانه‌های بهره‌برداری معدن	هزارتن	۳۱۸۰/۵
۱۴	میزان سرمایه‌گذاری پروانه‌های بهره‌برداری معدن	میلیون ریال	۵۲۵۷۰۳/۳
۱۵	تعداد اشتغال پروانه‌های بهره‌برداری معدن	نفر	۲۴۲۸

شکوفایی استان پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی

شکل ۳-۱۴- توسعه معدن بعد از انقلاب اسلامی

۲- فعالیت‌های عمرانی

فعالیت‌های عمرانی بعد از انقلاب اسلامی در استان خراسان جنوبی را می‌توان در سه بخش دسته‌بندی کرد : (الف) عمران روستایی (ب) عمران شهری (ج) حمل و نقل

(الف) عمران روستایی : در اوّلین سال‌های انقلاب اسلامی، فعالیت‌های عمرانی در روستاهای استان‌ما، همانند سایر استان‌های کشور توسط نهادهای انقلابی مانند جهاد سازندگی (جهاد کشاورزی فعلی)، بنیاد مسکن انقلاب اسلامی با هدف محرومیت‌زدایی و کاهش نابرابری میان شهر و روستا آغاز شد. انجام پروژه‌های مهمی از جمله ایجاد شبکه‌های برق‌رسانی، آبرسانی، گازرسانی، ساخت مدارس و نیز ایجاد مراکز مخابراتی و واگذاری تلفن ثابت و همراه به روستاییان از جمله آنهاست.

شکل ۴-۱۴- اجرای طرح‌های هادی، راهبردی مناسب برای عمران روستایی

جدول ۱۴-۲- وضعیت عمران روستایی قبل و بعد از انقلاب اسلامی در استان خراسان جنوبی

عنوان	واحد	قبل از انقلاب اسلامی (۱۳۵۷)	بعد از انقلاب اسلامی (۱۳۸۹)
روستاهای برخوردار از آب آشامیدنی	روستا	۱۱	۵۲۳
روستاهای برخوردار از برق	روستا	۵	۱۲۸۹
روستاهای برخوردار از گاز طبیعی	روستا	۰	۱۴
روستاهای برخوردار از تلفن ثابت	روستا	۰	۹۹۶
روستاهای برخوردار از ارتباط مخابراتی	روستا	۰	۱۷۰۷
روستاهای برخوردار از دفاتر ICT	روستا	۰	۱۹۲
روستاهای برخوردار از خانه بهداشت	روستا	۰	۲۲۸
روستاهای برخوردار از جاده آسفالت	روستا	۰	۶۵۷
ناحی صنعتی روستایی	روستا	۰	۱۳

ب) عمران شهری : به جدول ۱۴-۳ نگاه کنید. بعد از انقلاب اسلامی اقدامات زیادی در بخش عمران شهری صورت گرفته است.

شکل ۱۴-۵- اجرای طرح های جامع شهری، راهبردی مناسب برای عمران شهری

شکوفایی استان پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی

* آیا می توانید بگویید نقش عمران شهری در شکوفایی اقتصاد یک شهر چیست؟

جدول ۱۴-۳— وضعیت عمران شهری قبل و بعد از انقلاب اسلامی در استان خراسان جنوبی

ردیف	عنوان	تعداد مشترکین قبل از انقلاب (۱۳۵۷)	تعداد مشترکین بعد از انقلاب (۱۳۸۹)
۱	آب آشامیدنی سالم	۱۴۵۰۰	۱۰۱۰۰۰
۲	فاضلاب شهری	۰	۱۲۰۰۰
۳	برق	۱۷۰۰۰	۱۰۵۰۰۰
۴	گاز	۰	۵۵۰۰۰
۵	تلفن ثابت	۵۰۰۰	۲۸۹۱۴۴
۶	تلفن همراه	۰	۳۱۲۶۹۶
۷	تخت فعال بیمارستانی	۱۰۵	۷۵۳
۸	شهرک و نواحی صنعتی	۰	۱۳

ج) حمل و نقل : آیا می توانید اهمیت و نقش راههای ارتباطی در توسعه و شکوفایی اقتصاد استان را توضیح دهید؟ راههای ارتباطی علاوه بر جابه جایی هزاران مسافر، در تهیه مواد اولیه و مورد نیاز کارگاهها و کارخانجات، جابه جایی تولیدات کشاورزی و صنعتی و رساندن آنها به بازار مصرف می توانند نقش مهمی در رشد و توسعه اقتصادی داشته باشد. حال به جدول ۱۴-۴ نگاه کنید. راههای مواصلاتی استان را در قبل و بعد از انقلاب با هم مقایسه کنید.

شکل ۱۴-۶— فرودگاه بین المللی بیرجند

جدول ۱۴-۴- فعالیت راهسازی قبل و بعد از انقلاب اسلامی در استان خراسان جنوبی

ردیف	نوع راه ارتباطی	قبل از انقلاب (۱۳۵۷)	بعد از انقلاب (۱۳۸۹)
۱	طول راههای اصلی آسفالت	۱۸۰ کیلومتر	۶۵۵ کیلومتر
۲	طول راههای فرعی آسفالت	۰	۴۶۷۳ کیلومتر
۳	طول راههای روستایی (شوسه و آسفالت)	۰	۹۰۲۹ کیلومتر

فعالیت گروهی ۱۴-۱

- ۱- پژوهش‌های عمرانی پس از انقلاب اسلامی توسط کدام نهادهای انقلابی اجرا می‌شد؟
- ۲- چند مورد از طرح‌های عمرانی مهم و زیربنایی را که باعث شکوفایی اقتصاد استان ما بعد از انقلاب شده است، نام ببرید.
- ۳- برای توسعه و شکوفایی بیشتر اقتصاد شهرستان محل زندگی خود چه راهکارها و طرح‌های عمرانی‌ای را پیشنهاد می‌کنید؟

۳- فعالیت‌های علمی - آموزشی

همان‌طوری که انقلاب اسلامی در زمینه‌های مختلف جهت توسعه و رونق اقتصادی استان ما دستاوردهای مهم و چشمگیر داشته است، در زمینه علمی-آموزشی نیز اقدامات زیادی انجام شده است که می‌توان به افزایش سطح پوشش تحصیلی در کلیه دوره‌های ابتدایی تا پایان دوره متوسطه، توسعه دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی، گسترش رشته‌های مختلف برای ادامه تحصیل در سطوح مختلف دانشگاهی (از کاردانی تا دکترا) و... اشاره کرد.

● آموزش و پرورش : قبل از انقلاب بسیاری از مناطق، بخش‌ها و روستاهای استان ما از داشتن مدرسه و محل آموزش بی‌بهره بودند اما پس از پیروزی انقلاب اسلامی، با توجه به اهمیت و جایگاه علم در جامعه و بهدادن به تعلیم و تربیت، از سوی مسئولان فعالیت‌های فراوانی صورت گرفته است که از جمله می‌توان به گسترش و ایجاد مدارس در تمام مناطق، بخش‌ها و روستاهای استان اشاره کرد. از اقدامات مهم و با ارزش نظام جمهوری اسلامی در زمینه آموزش و پرورش، تأسیس مراکز تربیت معلم و مدارس شبانه‌روزی بوده است.

* به نظر شما تأسیس مدارس شبانه‌روزی چگونه زمینه ادامه تحصیل دانش‌آموزان روستایی را فراهم کرده و از ترک تحصیل آنان جلوگیری کرده است؟

شکوفایی استان پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی

جدول ۱۴-۵-بخشی از دستاوردهای انقلاب شکوهمند اسلامی در زمینه آموزش و پرورش

ردیف	عنوان شاخص	واحد	سال تحصیلی ۹۰-۸۹
۱	تعداد کل دانشآموزان استان	نفر	۱۳۴۳۰۷
۲	دانشآموزان پسر	درصد	۵۲/۰۸
۳	دانشآموزان دختر	درصد	۴۷/۹۲
۴	دانشآموزان استثنایی	نفر	۱۵۵۵
۵	پوشش تحصیلی در دوره ابتدایی	درصد	۱۰۰
۶	پوشش تحصیلی در دوره راهنمایی	درصد	۹۲/۸
۷	پوشش تحصیلی در دوره متوسطه	درصد	۷۹/۶
۸	دانشآموزان شهری	درصد	۶۸/۵
۹	دانشآموزان روستایی و عشایری	درصد	۳۱/۵
۱۰	معلمان دارای مدرک تحصیلی لیسانس و بالاتر	درصد	۶۹/۴

● آموزش عالی : قبل از انقلاب تنها یک مرکز آموزش عالی در استان خراسان جنوبی وجود داشت اما پس از پیروزی انقلاب، علاوه بر توسعه این مرکز آموزش عالی و تبدیل آن به دانشگاه بیرونی، چندین دانشگاه دیگر در این استان تأسیس شد. به طوری که امروزه در اغلب شهرهای استان مرکز آموزش عالی وجود دارد. دانشگاه بیرونی، علوم پزشکی، پیام نور، آزاد اسلامی، دانشگاه صنعتی بیرونی، مرکز آموزش عالی علمی - کاربردی، دانشگاه جامع علمی - کاربردی و مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای از آن جمله‌اند.

* آیا می‌دانید بیش از ۴۰۰۰۰ دانشجو در مراکز آموزش عالی استان ما از مقطع کارشناسی تا دکتری مشغول به تحصیل‌اند.

شکل ۱۴-۷-دانشگاه صنعتی بیرونی

جدول ۱۴-۶— مقایسه شاخص‌های دانشگاه بیرجند قبل و بعد از پیروزی انقلاب اسلامی

ردیف	شاخص	قبل از انقلاب (۱۳۵۷)	بعد از انقلاب (۱۳۸۹)
۱	تعداد دانشکده	۱	۵
۲	تعداد رشته	۲	۱۴۷
۳	تعداد دانشجو	۱۲۰	۷۰۰۰
۴	تعداد اعضای هیأت علمی	۸	۲۲۶
۵	تعداد کارمند	۷۶	۴۹۲
۶	فضای فیزیکی	۶۰۰ مترمربع	۱۱۰۰۰۰ مترمربع
۷	مراکز پژوهشی	۰	۶
۸	تعداد گروه‌های آموزشی	۳	۳۳
۹	آزمایشگاه و کارگاه آموزشی و تحقیقاتی	۵	۱۳۸
۱۰	آموزشکده اقماری	۰	۵
۱۱	امکانات پژوهشی شاخص	۰	۱۰ مورد

● فعالیت‌های فرهنگی : پس از پیروزی انقلاب اسلامی گسترش مراکز فرهنگی و ایجاد مکان‌هایی که در مسیر فعالیت‌های فرهنگی قرار دارند، مورد توجه مسئولان استان ما قرار گرفت. کتابخانه‌ها، کانون‌های پرورش فکری کودکان و نوجوانان، مجتمع‌های فرهنگی – هنری، موزه‌ها، سینماها، انجمن‌های نمایشی از آن جمله‌اند.

شکل ۱۴-۹— موزه بشرویه

شکل ۱۴-۸— کتابخانه امام رضا(ع)

شکوفایی استان پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی

جدول ۱۴-۷- شاخص‌های فرهنگی- هنری استان خراسان جنوبی قبل و بعد از انقلاب اسلامی

ردیف	شاخص‌ها	واحد	قبل از انقلاب (۱۳۵۷)	بعد از انقلاب (۱۳۸۹)
۱	کتابخانه‌های عمومی	باب	۳	۳۳
۲	موزه‌های تاریخی و فرهنگی	عدد	۰	۱۲
۳	سینما	باب	۲	۴
۴	مؤسسات فرهنگی و هنری	باب	۰	۳
۵	کانون‌های فرهنگی هنری مساجد	باب	۰	۲۰۴
۶	نشریات انتشار یافته	عنوان	نامعلوم	۳۵
۷	مراکز آموزشی هنری	مرکز	نامعلوم	۳۲
۸	آثار تاریخی ثبت شده در فهرست آثار تاریخی	اثر	نامعلوم	۵۸۹
۹	هتل	باب	۰	۴
۱۰	مهمان‌پذیر	واحد	۰	۱۳

● فعالیت‌های بهداشتی درمانی : از دستاوردهای مهم انقلاب اسلامی در استان خراسان جنوبی، ارتقای شاخص‌های بهداشتی، درمانی و اختصاص اعتبارات ویژه به بهداشت و درمان است. توسعهٔ مراکز و پایگاه‌های بهداشتی طبق نظام شبکهٔ بهداشت و درمان، راه‌اندازی واحدهای جدید بهداشتی برای دسترسی بیشتر مردم به خدمات بهداشتی و درمانی بهخصوص در مناطق روستایی از اقدامات مهم وزارت بهداشت و درمان در سال‌های بعد از انقلاب است.

شکل ۱۴-۱۰- عملیات ساخت بیمارستان ۲۰۰ تختخوابی امام رضا(ع)

جدول ۸-۱۴- شاخص‌های بهداشتی و درمانی استان خراسان جنوبی قبل و بعد از انقلاب اسلامی

ردیف	شاخص	قبل از انقلاب (۱۳۵۷)	بعد از انقلاب (۱۳۸۹)
۱	بیمارستان	۴	۸
۲	تخت بیمارستانی	۱۳۰	۷۵۳
۳	پژوهش عمومی	۴۰	۲۳۰
۴	پژوهش متخصص	۱۰	۱۲۳
۵	پژوهشکار فوق تخصص	۰	۷
۶	داروخانه	۷	۶۴
۷	آزمایشگاه	۶	۳۸
۸	مراکز بهداشتی درمانی	۱۳	۷۰
۹	خانه‌های بهداشت فعال روستایی	۰	۲۸۸
۱۰	مراکز اورژانس	۰	۳۷

۱۴-۲ فعالیت گروهی ✓

- از اقدامات مهم و بالارزش نظام جمهوری اسلامی در زمینه آموزش و پرورش، تأسیس ..... و ..... بوده است.
- مراکز آموزش عالی شهرستان محل زندگی خود را نام ببرید و نقش آنها را در توسعه فرهنگی - اقتصادی شهرستان خود بررسی کنید.
- راه اندازی واحدهای جدید بهداشتی پس از انقلاب با چه هدفی انجام گرفته است؟

شکوفایی استان پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی

برای مطالعه

برای مطالعه بیشتر به سایت‌های زیر مراجعه کنید :

آدرس اینترنتی	معرفی سایت
www.skh.min.gov.ir	سازمان صنایع و معادن خراسان جنوبی
www.skh.min.gov.ir	سایت تخصصی معادن خراسان جنوبی
www.rah-kj.ir	اداره کل راه و ترابری خراسان جنوبی
www.abfa-khj.ir	شرکت آب و فاضلاب خراسان جنوبی
www.abfarkj.ir	شرکت آب و فاضلاب روستایی خراسان جنوبی
www.b-maskan.kj.ir	بنیاد مسکن انقلاب اسلامی خراسان جنوبی
www.skedc.ir	شرکت توزیع نیروی برق خراسان جنوبی
www.nigc-skgc.ir	شرکت ملی گاز خراسان جنوبی
www.medu.ir	بورتال وزارت آموزش و پرورش (اداره کل آموزش و پرورش خراسان جنوبی)
www.bums.ac.ir	دانشگاه علوم پزشکی بیرجند
www.khj.farhang.gov.ir	اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی خراسان جنوبی

درس پانزدهم چشم انداز آینده استان

با توجه به دستاوردهای انقلاب اسلامی که در درس قبل بررسی شد و با در نظر گرفتن موقعیت خاص و توانمندی‌های موجود بالاخص نیروی انسانی ماهر و متخصص، این استان می‌تواند در آینده از رشد و شکوفایی بالایی برخوردار شود. طبق بررسی‌های انجام شده بسیاری از شاخص‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی استان طی سال‌های پس از انقلاب رشد بسیار چشمگیری داشته است. اما باید توجه داشت که در رسیدن به توسعهٔ بیشتر، تنگناها و محدودیت‌های وجود دارد که در اینجا به‌مرغی از آنها اشاره می‌شود.

● برخی از مهم‌ترین مشکلات و محدودیت‌ها بر سر راه توسعهٔ استان

- کمبود منابع آبی به‌دلیل کمبود ریزش‌های جوی، تبخیر بیش از حد آب و استفاده از روش‌های سنتی آبیاری
  - فرسایش خاک، نیمه مکانیزه بودن کشاورزی، پراکندگی اراضی و وجود نظام خرد مالکی
  - فقدان شبکه‌های جمع‌آوری فاضلاب در بیشتر شهرها و روستاهای استان
  - توسعهٔ نیافنگی بخش صنعت و معدن مناسب با قابلیت‌های استان
  - نبود راه ریلی و نامناسب بودن راه‌های موافق‌لاتی استان
- * به‌نظر شما علاوه بر موارد ذکر شده، چه مشکلات دیگری مانع توسعهٔ استان می‌شود؟

ضرورت تعیین چشم‌انداز

با توجه به آنچه از توانمندی‌ها و محدودیت‌های استان ذکر شده، داشتن نگاهی آینده‌نگر برای تعالی، پیشرفت و توسعهٔ استان، امری ضروری است. بنابراین بهتر است هرگونه برنامهٔ توسعه‌ای که برای چشم‌انداز آینده استان تهیه و تدوین می‌شود، علمی و در قالب آمایش سرزمینی باشد.

اما ایش سرزمینی چیست؟ برنامه‌ای است که به تنظیم رابطهٔ انسان، محیط و فعالیت‌های او می‌پردازد و هدف آن، بهره‌برداری منطقی از همه امکانات برای بهبود وضعیت مادی و معنوی انسان‌هاست. این برنامه براساس ارزش‌های اعتقادی و فرهنگی و ابزار علم و تجربه در طول زمان شکل می‌گیرد.

● مهم‌ترین اهداف و راهبردهای پیشنهادی برای توسعهٔ استان

براساس سند چشم‌انداز ۲۰ ساله آینده، برخی از اهداف مهم بلند مدت توسعهٔ استان عبارت‌اند از:

- توسعه و بهره‌برداری از منابع آب‌های سطحی و حفاظت از حوضه‌های آبخیز استان

شکوفایی استان پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی

- توسعه و نوسازی زیر ساخت های کشاورزی و دامپروری متناسب با ظرفیت آب و برنامه های مدیریت منابع آب استان
  - حفاظت، احیا، توسعه و بهره برداری اصولی از منابع طبیعی و محیط زیست استان در جهت نیل به توسعه پایدار
  - تقویت شبکه های زیربنایی (ارتباط زمینی، ریلی، هوایی، انرژی، مخابرات و...)
  - توسعه بخش صنعت متناسب با منابع موجود
  - توسعه و گسترش خدمات بازرگانی
  - فراهم کردن بستر های لازم جهت استفاده از قابلیت های گردشگری استان
  - جذب و نگهداری منابع انسانی و شناسایی نیروهای کارآفرین و افزایش مشارکت نیروهای محلی در مدیریت توسعه استان
  - ارتقای شاخص های توسعه انسانی و افزایش ظرفیت های آموزش عالی با اولویت دادن به نیاز های استان و...
- ۱- اهداف و راهبردهای توسعه در بخش کشاورزی و منابع طبیعی :** با توجه به نقش و جایگاه کشاورزی به عنوان محور توسعه اقتصادی استان ما، مهم ترین اهداف این بخش عبارت اند از :
- بهره وری اصولی از منابع طبیعی و انسانی در جهت توسعه کشاورزی متناسب با شرایط آب و هوایی استان (مجتمع های گلخانه ای)
  - تقویت راهکارهای استفاده بھینه و حداکثری از ارزش افزوده محصولاتی مانند زعفران، زرشک، عناب، انار و پسته از طریق تشکیل بنگاه های تعاونی در بخش های مختلف فرآوری این محصولات در استان
  - حمایت از احداث مجتمع های صنعتی دام در استان خراسان جنوبي
  - ارتقای کمی و کیفی محصولات کشاورزی برابر با استانداردهای ملی و جهانی
  - طرح تولید و بسته بندی خشکبار به طریق صنعتی و بهداشتی
- ... -

شکل ۱۵-۱- چشم انداز آینده استان در بخش کشاورزی

۲- اهداف راهبردهای توسعه در بخش منابع آب :

- تکمیل سدهای در دست ساخت مانند سد رزه

- احداث سدها و بندهای مناسب برای ذخیره کردن آب‌های روان و سیلاب‌ها
- اجرای عملیات آبخیزداری و طرح‌های آبخوان و پخش سیلاب‌ها

- ترویج روش‌های نوین آبیاری در بخش کشاورزی

۳- اهداف و راهبردهای توسعه در بخش صنعت و معدن :

- تجهیز و توسعه شهرک‌های صنعتی و ارتقای نواحی صنعتی استان به شهرک‌های صنعتی

- توسعه شرکت‌های تخصصی سنگ‌های تزیینی با توجه به ظرفیت بسیار بالای استان در این خصوص

- احداث و راهاندازی واحدهای صنعتی مادر (سیمان، پتروشیمی و...)

- ایجاد صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی

- جلب مشارکت و حمایت از سرمایه‌گذاران بخش خصوصی برای سرمایه‌گذاری در بخش صنعت و معدن

* با توجه به اطلاعاتی که از توانمندی‌های شهرستان محل زندگی خود دارد، توسعه کدام یک از صنایع را پیشنهاد می‌کنید؟

۴- اهداف و راهبردهای توسعه در بخش بازارگانی و حمل و نقل :

- ایجاد مناطق ویژه اقتصادی و آزاد در استان

- تسريع در ایجاد زیرساخت‌ها و تجهیز بازارچه‌های مرزی (بیزان، میل ۷۳، میل ۷۵ و دوکوهانه)

- احداث راه آهن چابهار - بیرجند - مشهد

- تسريع در اجرای باند دوم جاده قاین - بیرجند - نهبندان

- تسريع در اجرای باند دوم جاده بیرجند - طبس

شکل ۱۵-۲- چشم‌انداز آینده استان در بخش حمل و نقل

۵- اهداف و راهبردهای توسعه در بخش عمران شهری و روستایی :

- تسريع در اجرای عملیات گازرسانی شهری و روستایی

- توسعه و اصلاح شبکه آب شرب مناطق شهری و روستایی

- تسريع در اجرای طرح‌های هادی روستایی و جامع شهری

- ساماندهی بافت‌های فرسوده و مناطق حاشیه‌ای شهرها

شکوفایی استان پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی

– احداث و توسعه شبکه دفع فاضلاب و تصفیه خانه‌های فاضلاب در شهرها

– مطالعه و احداث مراکز بازیافت زباله‌های شهری و روستایی

– تقویت و ایجاد زیرساخت‌های ناوگان حمل و نقل درون شهری استان

۶- اهداف و راهبردهای توسعه در زمینه آموزش عالی و بهداشت و درمان :

– توسعه دانشگاه‌های استان خراسان جنوبی و دانشکده‌های وابسته به آنها در جهت توانمندی‌ها و نیازهای استان

– توسعه رشته‌های تحصیلی واحدهای دانشگاهی پیام نور مناسب با نیازهای استان

– ایجاد آموزشکده‌های فنی و حرفه‌ای صنایع دستی

– احداث مجتمع آموزشی فرش دست بافت در شهرمود و قهستان (درخش و آسیابان)

– ایجاد و توسعه بوستان‌های علم و فناوری در شهرستان‌های استان

– توسعه شبکه بهداشت و درمان (تسريع در تکمیل و ایجاد بیمارستان در شهرهای نهبندان، سریشه، درمیان، سرایان، بشرویه)

– توسعه مراکز بهداشتی درمانی در مراکز بخش‌ها و دهستان‌های استان

۷- اهداف و راهبردهای توسعه در بخش فرهنگی و گردشگری :

– حمایت از احداث هتل‌ها و مجتمع‌های گردشگری استان

– تکمیل، توسعه و تجهیز مناطق نمونه گردشگری استان (بندره بیرون، بوذرجمهر قاین، باغستان و آبگرم فردوس، مصعبی

کریمو در سرایان و...)

– تملک واحیای عمارت‌ها، باغ قلعه‌ها و سایر آثار تاریخی استان

– اجرایی کردن طرح جامع گردشگری استان

شکل ۳-۱۵- چشم انداز آینده استان در بخش فرهنگی و گردشگری

- اهداف و راهبردهای توسعه در بخش اجتماعی، فرهنگی، هنری و تربیت بدنی :
- ایجاد امکانات زیر بنایی برای توسعه اجتماعی استان
- گسترش فعالیت‌های فرهنگی و تقویت تشکل‌های غیردولتی و جذب سرمایه‌های خصوصی و تعاوی در فعالیت‌های فرهنگی و هنری

- کاهش مشکلات بیکاری و ناهنجاری‌های اجتماعی و کمک به سلامت خانواده و جامعه
- توسعه و تکمیل پروژه‌های تربیت بدنی مانند استادیوم ۱۵۰۰۰ نفری بیرونی و ...
- بسزایی برای افزایش مشارکت اجتماعی، فرهنگی و سیاسی زنان در روند توسعه استان

* شما چه پیشنهادهایی برای توسعه اجتماعی، فرهنگی، هنری و ... استان ارائه می‌کنید؟

فعالیت گروهی ۱۵-

- ۱- توسعه استان ما با چه مشکلات و محدودیت‌هایی مواجه است.
- ۲- آمایش سرزمه‌نی در استان خراسان جنوبی را با کمک دییر خود تجزیه و تحلیل کنید.
- ۳- به نظر شما، محقق شدن کدام اهداف و راهبردهای توسعه در استان ما سریع‌تر امکان‌پذیر است؟ چرا؟

برای مطالعه

برای مطالعه بیشتر به سایت‌های زیر مراجعه کنید :

آدرس اینترنتی	معرفی سایت
www.sk-portal.ir	بورتال استان خراسان جنوبی
www.b.sko.ir	معاونت برنامه‌ریزی استانداری خراسان جنوبی

شکوفایی استان پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی

تشکر و قدردانی

اعضای تیم تألیف کتاب استان‌شناسی خراسان جنوبی از کلیه عزیزانی که به هرنحو با این تیم همکاری داشته‌اند، صمیمانه تشکر و قدردانی می‌کند.

- ۱- معاونت برنامه‌ریزی و توسعه استانداری خراسان جنوبی
- ۲- اداره کل آموزش و پرورش خراسان جنوبی
- ۳- گروه فناوری و گروه‌های آموزشی اداره کل آموزش و پرورش خراسان جنوبی
- ۴- مدیریت آموزش و پرورش بشرویه، بیرجند، خوسف، درمیان، زیرکوه، سرایان، سریشه، فردوس، قاینات و نهیندان
- ۵- گروه‌های آموزشی جغرافیا، تاریخ و علوم اجتماعی مناطق آموزش و پرورش خراسان جنوبی
- ۶- دبیران جغرافیای استان خراسان جنوبی
- ۷- اداره کل جهاد کشاورزی خراسان جنوبی
- ۸- اداره کل منابع طبیعی خراسان جنوبی
- ۹- اداره کل هوشناسی خراسان جنوبی
- ۱۰- اداره کل راه و شهرسازی خراسان جنوبی
- ۱۱- سازمان آب منطقه‌ای خراسان جنوبی
- ۱۲- اداره کل حفاظت محیط زیست خراسان جنوبی
- ۱۳- اداره کل آب و فاضلاب خراسان جنوبی
- ۱۴- مؤسسه لرزه‌نگاری خراسان جنوبی
- ۱۵- اداره کل صنایع و معادن خراسان جنوبی
- ۱۶- اداره کل امور عشایری خراسان جنوبی
- ۱۷- سازمان میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی خراسان جنوبی
- ۱۸- گروه جغرافیای دانشگاه پیام نور خراسان جنوبی - بیرجند
- ۱۹- گروه جغرافیای دانشگاه بیرجند
- ۲۰- فرمانداری‌ها و بخشداری‌های استان خراسان جنوبی
- ۲۱- اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی خراسان جنوبی

